

Teatterimuseo 2025

VUOSIKERTOMUS

SISÄLLYS

Katsaus vuoteen 2025	2
Valtakunnallinen vastuumuseo	3
Näyttelyt	5
Yleisötyö	10
Esinekokoelmat ja arkisto	16
Kansainvälinen toiminta	21
Tilat ja tekniikka	22
Henkilökunta	23
Talous	25
Liitteet	27

Kannen kuvat ylhäältä alas, vasemmalta oikealle:

Huimaa!-näyttelyn sisäänkäynti, kuva: Jenny Orpana. Kuvakollaasi Teatterimuseon Finna-kuvista. Uusi merkkilogo, suunnittelija Jaakko Pietiläinen. Sateenkaarikone-työpaja Kuku-ohjelmassa, kuva: Heikki Suomi. Näyttelystä Anna Kontek – Lumottu tila, kuva: Heikki Suomi. Sisäänkäynti vaihtuviin näyttelyihin, kuva: Ilona Kemppainen. Näyttelystä Keikalla, kuva: Ilona Kemppainen. Museon kokoelmia lainassa Ateneumissa, kuva: Sanna Brander.

Teatterimuseo

• KATSAUS VUOTEEN 2025 •

Teatterimuseon vuoden 2025 tavoitteena oli museon digitaalisten palvelujen kehittäminen ja esittävien taiteiden kulttuuriperinnön valtakunnallisen saatavuuden lisääminen. Museo liittyi joulukuussa 2025 Finna.fi-palveluun, jossa julkaistiin otos museon valtakunnallisesti arvokkaasta kuvakokoelmasta. Lisäksi avattiin museon uudet verkkosivut, ja samassa yhteydessä otettiin virallisesti käyttöön päivitetty logo. Myös esittävien taiteiden esitystietokannat yhdistävän projektin suunnittelu käynnistyi syksyllä yhdessä hankekumppanien kanssa.

Pysyvien näyttelyiden, *Kolmas soitto* ja *Arkadia-teatteri*, lisäksi museossa oli toimintavuonna kolme vaihtuvaa näyttelyä, jotka toteutettiin yhteistyössä esittävän taiteen toimijoiden kanssa, ja Maneesissa näytettiin kesällä tanssilyhytelokuvia.

Monipuolisessa ohjelmassa oli tapahtumia sekä lapsiperheille, kouluikäisille että ai-

kuisyleisöille. Näyttelyiden kävijämäärä pysyi edellisvuoden tasolla, museossa vieraili kaikkiaan 27 594 kävijää.

Yhteistyö eri sidosryhmien kanssa oli vilkasta. Museon kokoelmat ja tietopalvelu palvelivat asiakkaita valtakunnallisesti. *Huimaa! Sirkuksen taikaa ja tarinoita* -näyttelyn myötä museo vastaanotti lahjoituksia sirkusalan toimijoilta ja yhteistyö heidän kanssaan tiivistyi. Myös muiden alojen osalta kokoelmien kartunta oli aktiivista, ja aineistolahjoituksia otettiin vastaan eri puolilta Suomea.

Teatterimuseo on tehnyt pitkäjänteisesti kestävyystyötä, ja museolle myönnettiin Sustainable Travel Finland -merkki ja sen edellytyksenä ollut Good Travel Seal -sertifikaatti. STF-merkki mahdollistaa museon toiminnan jatkumisen osana Helsingin tekijät -verkostoa. Verkosto edellyttää kumppaneilta kestävyysertifiointia vuoden 2027 alusta alkaen.

VUODEN 2025 KÄVIJÄT LUKUINA

Näyttelykävijät	27 594
Työpajat	222
Näyttelyopastukset	30
Muut yleisötapahtumat	41
Juhlapalvelun tilaisuudet	59
Tietopalvelun asiakkaat	519
Verkkosivuilla vierailut	50 342

**SUSTAINABLE
TRAVEL
FINLAND**

• VALTAKUNNALLINEN VASTUUMUSEO •

Teatterimuseo on esittävien taiteiden valtakunnallinen vastuumuseo, jonka tallenusalueisiin kuuluvat teatteri, tanssi, sirkus, esitystaide ja ooppera. Vastuumuseolle on määritelty laissa viisi tehtävää: Museo toteuttaa valtakunnallista museotoimintaa erikoisalallaan, kehittää ja edistää alansa kulttuuriperintötyötä ja museoiden

yhteistyötä, toimii erikoisalansa kulttuuriperinnön valtakunnallisena asiantuntijana, ylläpitää ja edistää erikoisalansa kansainvälisiä yhteyksiä ja edistää erikoisalansa kulttuuriperinnön tallentamista ja digitaalista saatavuutta. Valtakunnallisen vastuumuseotyön tavoitteita sopeutettiin käytävissä oleviin resursseihin.

Yksi tapa toteuttaa valtakunnallisen vastuumuseon tehtävää on striimata Teatterimuseon taiteilijatapaamiset museon YouTube-kanavalle. Anna Kontekin taiteilijatapaaminen järjestettiin 12.3. Kuva: Ilona Kempainen.

Uudet verkkosivut parantavat verkkosaavutettavuutta

Teatterimuseon viestinnän pääprojekti oli vuodelta 2017 peräisin olleiden verkkosivujen uudistaminen. Uudet verkkosivut julkaistiin 11. joulukuuta ja samassa yhteydessä otettiin virallisesti käyttöön myös päivitetty logo.

Teatterimuseon sivujen henki ja värimaailma haluttiin säilyttää ja niiden ulkoasun haluttiin toistavan näyttelyiden teatteritunnelmaa. Tumma pohja säilyi, mikä on myös energiaa säästävää ratkaisua, mutta kokonaisuutta kirkastettiin vaalealla tekstipohjalla ja taustaa elävöittävillä sumennetuilla kuvilla. Sivupohjat uusittiin ja kuvan osuutta sivuilla kasvatettiin. Visuaalisten uudistusten lisäksi toteutettiin useita toiminnallisia uudistuksia.

UUTTA SIVUSTOLLA

Etusivulta pääsee nopeasti ajankohtaisiin näyttelyihin, tapahtumiin, uutisiin ja blogiteksteihin. Tapahtumasivulta löytyy nyt kalenterinäköymä, josta kävijä voi tarkistaa museon ohjelman suunnittelemanan vierailupäivänä. Työpajojen ja opastusten sivulla on suodattava hakutoiminto.

Suuri osa vanhoilla sivuilla olleista tiedoista on edelleen saatavissa, eli menneitä näyttelyitä, tapahtumia ja uutisia voi edelleen selata. Osa vanhoista sisällöistä, kuten esimerkiksi oppimateriaalit ja kokoelmanostot, tarkistetaan ja tuodaan näkyviin vähitellen vuoden 2026 aikana.

AIEMPAA JYKEVÄMPI LOGO JA UUSI TUNNUS

Samassa yhteydessä uusien verkkosivujen kanssa otettiin virallisesti käyttöön myös museon uudistettu logo. Vanha tekstilogo on palvellut jo 1990-luvun lopulta alkaen ja sitä pidetään toimivana ja tunnistettavana. Vanhasta ei siis haluttu kokonaan luopua, vaan tekstilogo päivitettiin. Se sai rinnalleen tunnuksen, jossa yhdistyvät amfiteatterin fasadi, katsomotuolit, sekä museon viittaavat m-kirjainta muistuttavat muodot.

Verkkosivu-uudistuksen toteutti Fakiirimedia Oy ja logouudistuksen Jaakko Pietiläinen.

Ilona Kemppainen, tiedottaja

• NÄYTTELYT •

Kaapelitehtaan näyttelytilat jakautuvat pysyviin näyttelyihin *Kolmas soitto* ja *Arkadia-teatteri* ja vaihtuvien näyttelyiden tiloihin Black Boxiin ja Studioon. Museon itse tuottamien vaihtuvien näyttelyiden väleissä tiloja tarjotaan taiteilijoille ja kentän toimijoille heidän omien näyttelyidensä järjestämiseen. Maneesi toimii digitaalisten näyttelyiden paikkana.

PYSYVÄT NÄYTTELYT

Perusnäyttely *Kolmas soitto* yhdistää kaikki viisi Teatterimuseon tallennusaluetta – teatterin, tanssin, oopperan, sirkuksen ja esitystaiteen – yhteisen teeman alle. Näyttely avaa esitysprosessin ideasta valmistelu- ja harjoitusvaiheen kautta esityshetkeen ja sen yli.

Arkadia-teatterissa huomio keskittyy Engelin 1800-luvun alkupuolella suunnitteleman

teatterin pienikokoiseen kopioon, mutta näyttelyssä esitellään myös muuta teatterihistoriaa. Katsomon takaosan vitriinissä on esillä museon esinekokoelman helmiä ja sivukäytävällä tutustutaan mm. nukketeatteriin.

Niin *Kolmannessa soitossa* kuin *Arkadiasakin* halutaan tarjota kävijälle mahdollisuus olla oman museokäyntinsä pääroolissa – tehdä, kokeilla ja kokea. Kokeilupisteet, teatterinuket, näyttämöt ja pukuhuone houkuttelevat kävijöitä perheen pienimmistä alkaen esittävien taiteiden kiehtovaan ja mielikuvitusta ruokkivaan maailmaan.

VAIHTUVAT NÄYTTELYT

Vuoden mittaan Teatterimuseossa avattiin kolme vaihtuvaa näyttelyä, joiden lisäksi kesän ajan Maneesissa näytettiin kotimaisia tanssilyhytelokuvia.

TEATTERIMUSEON VAIHTUVAT NÄYTTELYT 2025

Tulisieluinen Elsa Sylvestersson • 1.11.2024–19.1.2025

30 vuotta Talvisirkuksen matkassa • 10.12.2024–6.1.2025

Anna Kontek – Lumottu tila • 14.2.–31.8.2025

Keikalla – Kajaanin kaupunginteatterin alueryhmä esittää • 4.3.–31.8.2025

Tanssielokuvia Maneesissa • 12.6.–10.8.2025

Huimaa! Sirkuksen taikaa ja tarinoita • 10.10.2025–10.1.2027

ANNA KONTEK – LUMOTTU TILA Black Box 14.2.–31.8.2025

Lumottu tila esitteli oopperaan ja balettiin erikoistuneen lavastaja ja pukusuunnittelija Anna Kontekin mittavaa uraa.

Puolalaisyntyinen Kontek (s. 1953) opiskeli arkkitehdiksi Varsovassa ja lavastajaksi Taideteollisessa korkeakoulussa Helsingissä. Hän työskenteli Suomen kansallisoopperan ja -baletin lavastajana ja pukusuunnittelijana vuodesta 1982 lähtien. Kontek on suunnitellut lavastuksia ja puvustuksia yli 160 ooppera-, baletti- ja teatteriproduktioon Suomessa ja ulkomailla.

Retrospektiivinäyttely *Lumottu tila* esitteli Kontekin suunnittelutöitä alkaen hänen ensimmäisestä Kansallisoopperalle suunnittelemaastaan teoksesta *Pikku Prinssi* (1982). Näyttelyssä oli esillä noin 20 pienoismallia, 30 pukua asusteineen sekä lähes kaksisataa pukuluonnosta. Yhdessä kokonaisuutta täydentävissä videoissa olevien yli 2 000 luonnoksen kanssa ne valottivat Kontekin yli 40 vuotta kestänyttä uraa. Näyttelyssä yhdistyivät Kontekille tunnusomaiset mielikuvituksen vapaus, visuaalinen runsaus, historiallinen tarkkuus ja yksityiskohtien taju.

Teatterikorkeakoulun taiteellisen tutkimuksen yliopistonlehtori, tutkija Laura Gröndahl kirjoitti näyttelyyn liittyen artikkelin *Anna Kontek – Visuaalisuus tavoittaa katsojan en-*

Yksityiskohtat pienoismallista ja hovimiehen puvusta Igor Stravinskin oopperaan *Satakieli*, Suomen kansallisooppera ja -baletti 1992.

sin Kontekin vaiheista ja urasta pukusuunnittelijana ja lavastajana.

Näyttelyn avajaiset olivat torstaina 13.2.2025. Näyttelyn avasi Puolan Suomen-suurlähettiläs Tomasz Chłoń.

Kuvat: Heikki Suomi

KEIKALLA – KAJAANIN KAUPUNGIN- TEATTERIN ALUERYHMÄ ESITTÄÄ Studio 4.3.–31.8.2025

Valokuvaaja Minna Hyvösen näyttely *Keikalla – Kajaanin kaupunginteatterin alueryhmä esittää* kertoi alueteatterityöstä Kajaanin kaupunginteatterissa. Näyttelyssä pääosan saivat ihmiset työnsä ääressä, oli se sitten auton pakkaamista tai purkaa, tavaroiden kantamista, lamppujen ripustusta, autossa istumista tai kahvin juontia. Näyttely koostui 20 valokuvavedoksesta ja digitaalisesta kuvakoosteesta.

Kajaanin kaupunginteatteri kiertää pääasiassa Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan alueella ja on yksi viidestä alueteatteritoimintaa tekevästä teatterista Suomessa. Alueteatteri vie teatteritaidetta sinne,

Kuvat: Minna Hyvönen

missä ei ole omaa teatteritarjontaa. Päiväkodit, vanhusten palveluyksiköt, koulujen jumppasalit ja kulttuuritalot muuttuvat näyttämöiksi, kun Kajaanin teatterin alueteatteriporukka saapuu paikalle ja avaa joko pienen matkalaukun kannen tai ison kuorma-auton peräluukun, kantaa tavarat pirttiin ja alkaa esittää.

Näyttelyn avajaiset olivat 4.3.2025. Avajaispuheen piti Kajaanin kaupunginteatterin johtaja Anni Mikkelsso.

Yläriivin vasemmanpuoleinen ja alarivin oikeanpuoleinen kuva KM Taavitsaisen elokuvasta *Anomalia*. Muut kaksi Vilma Tihilän ja Kauri Sorvarin (kuvissa) elokuvasta *Matalapaine*. Kuvat näyttökaappauksia elokuvista.

TANSSIELOKUVIA MANEESISSA Maneesi 12.6.–10.8.2025

Maneesi toimi kesä-elokuussa kahden tanssiaiheisen lyhytelokuvan, *Anomalian* ja *Matalapaineen*, esitysareenana. Ensimmäisen kerran elokuvat nähtiin Helsinki-päivänä 12.6.2025 ja niitä esitettiin Maneesissa tasa- ja puolitunnein 10.8. saakka.

Anomalia on KM Taavitsaisen tanssielokuva, joka pysähtyy tutkimaan aistien, ihmiskehon ja kajaanilaisen korven yhteyttä. Miten keho voi sulautua osaksi ympäristöään? Voiko ihminen muuttua puuksi tai osaksi hiekkaa? *Anomalia* on poeettinen elokuva, kehollinen rakkauslaulu metsälle, josta olemme lähtöisin ja jonka yhteyteen kaipaamme.

Vuonna 2025 valmistunut elokuva on Taavitsaisen ja kuvaaja Janne Kurosen toi-

nen elokuvallinen yhteistyö ja syntynyt Taavitsaisen liikettä, kehollisuutta ja elokuvailmaisua yhdistävän elokuvallissomaattisen työskentelyn pohjalta, osana Korpi-queer-kollektiivin laajempaa taideprojektia.

Vilma Tihilän ja Kauri Sorvarin *Matalapaine – The skin in the wind before the* on tanssielokuva hetkestä, jossa joku nuolaisee sormeaa, nostaa sen ilmaan ja tuntee, kuinka tuulen suunta on muuttumassa. On mahdotonta ennustaa mitä on alkamassa, mitä päätymässä – minkälaisiksi pilvet ovat muodostumassa.

Tihilä ja Sorvari ovat työskennelleet yhdessä vuodesta 2015 alkaen ja *Matalapaine* on heidän toinen yhteinen tanssielokuvansa. Elokuva on kuvattu Espanjassa Teneriffan saarella sekä Portugalissa Nazaréssa vuonna 2022 ja se sai ensi-iltansa Teatterimuseossa.

HUIMAA! SIRKUKSEN TAIKAA JA TARINOITA Black Box ja Studio 10.10.2025–10.1.2027

Suomalainen sirkus kätkee sisäänsä legendaarisia persoonallisuuksia, kansainvälisiä seikkailuja, sirkusharrastajien iloa, absurdia tarinallisuutta – sekä tuhansia tunteja hiki-ä harjoittelua. Sirkus on taidetta, jossa mahdoton muuttuu todeksi ja yleisö tuntee sykkeen nahoissaan. Akrobatia, taikuus ja huumori puhuttelevat ilman sanoja, ja klovnit muistuttavat inhimillisyydestä. Sirkus on liikettä, kehollisuutta, mielenhallintaa ja yhteisöllisyyttä – olipa esiintymispaikkana sitten telta, teatteri, suomalaisema tai vesitorni.

Teatterimuseon laaja omatuotantonäyttely *Huimaa! Sirkuksen taikaa ja tarinoita* suuntaa valokiilan sirkustaiteeseen, joka tuli osaksi museon tallennusvastuuta vuonna 2020. Näyttelyssä etsitään vastauksia esimerkiksi siihen, mistä sirkuksen lumovoima syntyy, kuinka sirkustaiteilijaksi tullaan, miten hiuksistaroi kuntaan voi valmistautua, kuin-

ka ihmisen saa leijumaan ja miten korkealla ilma-akrobaattia pelottaa. Perinteinen sirkus ja nykytanssista, populaarikulttuurista, musiikista ja kuvataiteista vaikutteita ottanut nykysirkus, historian sirkushahmot ja tämän päivän kansainväliset tähdet esitellään rinta rinnan kuuden teeman ympärille rakennetussa näyttelyssä.

Näyttelyssä on esillä mm. 1960-luvun TV:stä tutun Onni-klovnin valtavat vannehousut, taikurilegenda Solmu Mäkelän taikurivälineitä, nykysirkusryhmä Portmanteaun piirtoheitin ja Race Horse Companyn mekaaninen keppihevოსvaljakko. Videoilla sirkustaiteilijat kertovat kiertuemuistojaan, avaavat oudoimpia asumisratkaisuja kodittomina kiertolaisina sekä pohtivat ilmastonmuutoksen haasteita suhteessa kiertävään taiteenalaan.

Näyttelyn käsikirjoittaja on toimittaja Emma Vainio ja visuaalisuudesta vastaavat lavastaja Jyrki Pylväs ja graafikko Jukka Pylväs. Avajaisia vietettiin torstaina 9.10. Näyttelyn avasi taikuri Timo Kulmakko ja avajaisissa esiintyi sirkustaiteilija Kalle Pikkuharju.

Kuva: Heikki Suomi

Ennakkosuunnittelu syventää aiheita

Osa työpöydästä koostuu suunnittelemaan esitystä ja ennen kuin esiintyjien harjoituspöytä on valmis. Ennakkosuunnittelulla on merkittävä osuus lavastuksen, pukun, valo- ja videosuunnittelun sekä ohjelmien työssä.

Esityksen oleellista suunnittelua esimerkiksi näyttämön, jonkin muun tekstin tai teeman äärellä. Lähtökohdilla on yhä paljon esityksissä. Työpöytä pohjaa, miten esitys toteutetaan visuaalisesti, millaisia valokuvauksia siihen rakennetaan, minkälaiset puuväsit esitykseen saavat yllään ja millaista ääntä ja musiikkia teoksessa kuuluu. Monet suunnittelijat työstävät ohjelmiaan digitaalisesti.

Lavastus on toiminnallinen kokonaisuus, jonka puutteissa ohjasto tekee ohjauksen suunnittelusta. Lavastaja seuraa harjoituksia ja vääntä mahdolliset suunnitelman muutospäätökset lavastuksen henkilösuunnitella, joka rakentaa näyttämöllä nähtävää elementtiä. Saisiin esityksistä tyypinen lavastus voi olla hyvin rikkaa, tai sitä ei ole lainkaan. Videopöytä, laser- ja LED-valot sekä kameranäkökulma LED-sävyillä mahdollisesti näyttämöalueen kuumien digitaalisesti. Lupullinen näyttämöalue on lavastajan, pukusuunnittelijan sekä valo- ja videosuunnittelijan yhteistyön tulos.

Esityksen ohjelmointia voi työntä esimerkiksi ohjelmien tai lähtökohdista tekien luomista. Kaikien suunnittelun vaikutus kompositioita ja auditiiviset elementit rytmittävät näyttämön toimintaa, ohjauksen katsajan tulkintaa sekä arvostaa esittämättä nähtävää kokonaisuutta.

Nykyisyydessä tehdään usein myös prosessimateriaaleja näin, että taiteen suunnittelu ja harjoitteluun kulkevat samaan tahtiin – yhteisessä dialogissa harjoittajan esittämällä.

Esityksen toteutuksessa pyritään yhä enemmän ottamaan huomioon myös ekologiset näkökulmat. Materiaalien kierrättäminen kehittyä ja jätettyä.

• YLEISÖTYÖ •

Teatterimuseon yleisötyö avaa uusia näkökulmia esittäviin taiteisiin sekä niiden kokemiseen, ymmärtämiseen ja tekemiseen. Yleisötyössä tehdään näkyväksi esittävien taiteiden monimuotoisia prosesseja sekä historian ja nykyhetken ilmiöitä.

Yleisötyömme ytimessä on teatteripedaagogiikka. Sen menetelmien avulla rohkaissamme omakohtaiseen tekemiseen ja oivaltamiseen leikin ja kokeilemisen kautta. Näyttelyiden kokeilupisteet ja työpajat tarjoavat mahdollisuuksia heittäytyä, tutkia ja kokea esittävää taidetta moniaistisesti.

Toiminta on suunnattu kaikenikäisille ja toteutuu työpajoina, opastuksina, kursseina, osallistavina yleisötapahtumina ja erityispäivinä. Lisäksi järjestämme taiteilijatapaamisia, seminaareja ja residenssitoimintaa sekä osallistumme erilaisiin hankkeisiin. Yleisötyötä tehdään aktiivisessa yhteistyössä koulujen, oppilaitosten, taide- ja kulttuuritoimijoiden sekä erilaisten yhteisöjen kanssa. Toteutuksesta vastasivat museon oma henkilökunta sekä vierailevat taiteen ja kulttuurin ammattilaiset.

TAITEILIJA- JA TEKIJÄKOHTAAMISET

Lumottu tila -näyttelyn yhteydessä järjestettiin taiteilijatapaamisen lisäksi *Taiteilija tavattavissa* -kohtaamisia, joissa yleisö pääsi tapaamaan lavastaja ja -pukusuunnittelija Anna Kontekin ja kuulemaan esillä olevista teoksista. Kontek ohjasi myös *Maalaa musiikkia* -työpajoja, joissa osallistujat loivat omia ooppera- ja balettipukuluonnoksiaan

sormin maalaamalla, musiikin toimiessa työskentelyn lähtökohtana.

Museokorttiklubit järjestettiin näyttelyihin *Tulieluinen Elsa Sylvestersson, Anna Kontek – Lumottu tila ja Huimaa! Sirkuksen taikaa ja tarinoita*.

Yhteistyössä Helsinki Flamenco Bienalen kanssa yleisö tapasi flamencon legendan Carmen Linaresin, joka kertoi urastaan.

Kaksi esitystä toteutettiin yhteistyössä Liikkeellä marraskuussa -festivaalin ja Mean Time Between Failures -ryhmän kanssa, joka toi museoon teoksensa *Down Beat*. Lisäksi Tanssiteatteri Hurjaruuthin Tonttukoulu osallistui yleisön mukaan esitykseensä.

TOIMINNALLISTA OHJELMAA KAIKENIKÄISILLE

Erityisesti lapsille, nuorille ja perheille suunnatut ohjatut ja esitykselliset pelit sekä omatoimiset tehtävä- ja kuvasuunnistukset tukivat monisukupolvista näyttelyihin tutustumista. Joululomapelissä juhlittiin talvella 30 vuotta täyttäneitä Tanssiteatteri Hurjaruuthin *Talvisirkusta*. Talviloman salapoliisitehtävät liittyivät *Lumottu tila* -näyttelyn kimallukseen, ja pääsiäisenä järjestettiin omatoiminen kuvasuunnistus. Uusi joululomapeli *Revontuli-tehtäväpolku* jakaantui kahdelle vuodelle ja vastasi Helsingin matkailuneuvonnan toiveeseen tarjota ohjelmaa joulun välipäivistä aina loppiaiseen asti.

Syksyn Perhepäivän ohjelmassa oli Klovniduo Hertan ja Martan tarinoita ja temppuja. Kuva: Milla Korttemaa.

Kaapelimuseot jatkoivat yhteisten Perhepäivien järjestämistä. Keväällä teemana olivat kuva ja kierrätysmateriaalit, syksyllä tarinat, muistot, tunteet ja tuoksut.

Helsinki-päivänä kaikenikäiset osallistuivat nukketeatterityöpajaan, jossa rakennettiin oma teatterinukke. Taiteiden yössä yleisö pääsi seuraamaan elokuun residenssitaiteilijoita, osallistumaan Teatteri ILMI Ö:n *Met-säLarppi*-liveroolipeliin, ja illan päätti Suomen Näytelmäkirjailijat ja käsikirjoittajat ry:n näytelmänluku- ja keskustelutilaisuus.

Suomen valokuvataiteen museo, Hotelli- ja ravintolamuseo sekä Teatterimuseo järjestivät Kaapelimuseoiden yhteisopastuksia *Triplast* kiva kaikille, joissa tutustuttiin museoihin ja niiden näyttelyihin. *Huimaa! Sirkuksen taikaa ja tarinoita* -näyttelyyn

Elokuun residenssitaiteilijat (vasemmalta) Siiri Haatainen, Pilvi Mäkeläinen ja Olga Kastemaa tanssiteoksessaan *PULP*. Kuva: Jenny Orpana.

järjestettiin avautumisen jälkeen kuukausittain avoimia opastuksia. Lisäksi Kaapelimuseoihin oli ilmainen sisäänpääsy kolmen viimeisen aukiolotunnin ajan kuukauden viimeisenä keskiviikkona.

TILARESIDENSSITOIMINTA

Tilaresidenssiohjelma on vakiintunut muutamassa vuodessa museon ja esittävien taiteiden kentän väliseksi toimintamuodoksi. Tilaresidenssiä tarjotaan kahdesti vuodessa 2–3 viikon ajaksi esittävien taiteiden kentän taiteilijalle tai ryhmälle.

Tammikuun (7.–29.1.) residenssitaiteilijat äänisuunnittelija Antero Kemppe ja valosuunnittelija Jere Kolehmainen kehittivät Maneesissa audiovisuaalista, tekoälyä hyödyntävää näyttämöteosta *Long Play*. Se koostui kohtauksista, videoprojisoinneista, musiikista ja puheesta. *Long Play* oli esitys, mutta samalla videoinstallaatio ja ääniteos. Esitysdemo nähtiin 29.1.2025.

Elokuussa Maneesissa harjoittelivat tanssitaiteilijat Siiri Haatainen, Olga Kastemaa ja Pilvi Mäkeläinen (11.–27.8.), jotka valmistelivat residenssijaksollaan tanssiteosta *PULP*. Se oli paitsi tanssiteos, myös kokemuksellinen ja performatiivinen installaatio, jota voi katsoa, kuin liikkuvaa taide-teosta. Myös elokuun residenssijakso päättyi demoesitykseen 27.8.

TYÖPAJAT, OPASTUKSET JA KURSSIT

Vaihtuvia näyttelyitä hyödynnettiin erityisesti esityksellisten ja osallistavien pelien sekä tapahtumien lähtökohtina ja työpaja- ja opastuskokonaisuuksien räätälöinnissä.

Huimaa! Sirkuksen taikaa ja tarinoita -näytelyyn suunniteltiin opastus sekä *Sirkusseikkailu*-työpajat päiväkodeille ja alakouluille. Pienempien tehtävänä oli selvittää kommellusten ketjureaktio ja etsiä klovniä kadonneet nenät. Alakoululaisille suunnatun työpajan lähtökohtana toimivat inspiroivat tarinat suomalaisten sirkustaiteilijoiden elämästä. Työpajojen päätteeksi kaikki sirkusseikkailijat luovat oman yllätys-sirkusnumeronsa ja pääsevät esiintymään. Työpajoissa käytetään museoturvallisia sirkusvälineitä sekä käyttökokoelman teatteri- ja sirkusasuja.

Kulttuurin kummilasten ohjelmassa oli vuonna 2025 Sateenkaarikone-työpajoja. Kuva: Heikki Suomi.

TYÖPAJAT JA OPASTUKSET 2025

PYSYVÄT TYÖPAJAT

Teatteriseikkailu, kaiken ikäisille

Miten esitys syntyy?, yli 6-vuotiaille

Satupolku Ruma ankanpoikanen,
3–5-vuotiaille

Sirkus Huhuaa, 5–8-vuotiaille

Koreillaanko?, yli 10-vuotiaille

Riisi kyykyssä, yli 6-vuotiaille

Sammon ryöstö, 5–6-luokkalaisille

Synttäriseikkailu

Polttariseikkailu

OPASTUKSET

Museo-opastus

Kolmas soitto -opastus, yli 6-vuotiaille

Kaapelimuseoiden yhteisopastus
Triplastista kivaa kaikille

Työyhteisöille tarjottiin työkykyä ja yhteisöllisyyttä vahvistavia kokonaisuuksia, joissa painopisteinä olivat esimerkiksi esiintymisjännitys, ryhmän vuorovaikutus ja asiakaspalvelutilanteiden harjoittelu draaman keinoin.

Kesällä järjestettiin viikon mittainen *Hyp-py!*-teatterikurssi, joka huipentui kurssin aikana valmistettuun esitykseen.

HANKKEET JA YHTEISTYÖT

Teatterimuseo toimii viiden muun kulttuuri-toimijan kanssa vuonna 2022 syntyneiden helsinkiläisläisten kulttuurikummina. Kulttuurin kummilapset -hanketta hallinnoi Helsingin kaupunki. Kummilapset saavat vuosittain kutsun kahteen maksuttomaan tapahtumaan, kunnes lapsi aloittaa koulun. Teatterimuseon Kulttuurin kummilapset -ohjelmistossa tutustutaan joka vuosi tarkemmin johonkin teatterin ja esittävän taiteen osa-alueeseen. Teatterimuseon ohjelmassa oli aikuiset ja lapset yhteiselle

seikkailulle valo- ja äänisuunnitteluun maailmaan tempaava *Sateenkaarikone*-työpaja.

Huimaa! Sirkuksen taikaa ja tarinoita -näyttelyyn toteutettiin opetusyhteistyö Helsingin kuvataidelukio Torkkelin kanssa. Opiskelijat toteuttivat teoksia piirustuksen ja maalauksen, tekstiilitaiteen sekä valokuvauksen kursseilla. Yhteistyöllä juhlistettiin koulun satavuotisjuhlavuotta, ja teokset ovat osa näyttelyä.

Yhteistyö Turun AMK:n Taideakatemia teatteri-ilmaisun ohjaajaopiskelijoiden kanssa jatkui. He toteuttivat opetusharjoitteluna kaikille avoimia nukketheaterityöpajoja Helsinki-päivänä sekä varjonukketheaterityöpajoja Lapsen oikeuksien päivänä. Opetusharjoitteluun sisältyi myös esineteatteri-koulutus Teatterimuseon omille ohjaajille.

Teatterimuseo osallistui myös HelsinkiMission, Helsingin kaupungin ja kulttuuritoimijoiden toteuttamaan Kulttuurikaveri-toimintaan. Kulttuurikaverit tukevat henkilöitä, joille kulttuuritapahtumiin osallistuminen yksin on vaikeaa tai kynnys osallistumiseen on korkea. Vapaaehtoiset kulttuurikaverit lähtevät seuraksi tapahtumaan, varaavat liput ja tarvittaessa avustavat tai opastavat paikan päällä.

Lisäksi museo oli mukana Ystävänkortti-toiminnassa, jonka tavoitteena on parantaa kehitysvammaisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua vapaa-ajan harrastuksiin.

Lasten kulttuuria jokaiselle! -kampanjapäivänä tarjottiin maksuton varjonukketheaterityöpaja ala- ja yläkoululaisille. Ohjaajina Julia Ketola ja Veera Räisänen, Turun AMK:n Taideakatemia teatteri-ilmaisun ohjaajaopiskelijat. Kuvat: Milla Korttemaa.

Haastavat asiakaskohtaamiset museoissa – valtakunnallinen koulutusseminaari

Museopedagoginen yhdistys Pedaali ry ja Teatterimuseo järjestivät valtakunnallisen koulutusseminaarin 26.11.2025 Teatterimuseossa, Kaapelitehtaalla. Seminaari keskittyi museoiden yleisötyössä esiintyvien haastavien asiakaskohtaamisten käsittelyyn ja tarjosi Pedaalin jäsenille konkreettisia keinoja tilanteiden, kokemusten ja mahdollisten ratkaisuvaihtoehtojen jakamiseen.

Päivän ohjelmassa kuultiin myös puheenvuoroja queer-aiheisten kohtaamisten käsittelystä, yleisöjen saavutettavuuden lisäämisestä sekä laajennetusta yleisötyöstä. Teatterimuseon yleisötyövastaava Milla Kortemaa sekä työpajaohjaajat Siiri Ervasti ja Loviisa Grubert toivat seminaariin ammatillista teatteriosaamistaan ja arjen kokemuksia museoiden asiakastyöstä. Työpajojen pohjaksi he olivat keränneet osallistujilta todellisia asiakaskohtaamisia, jotka muuntuivat forum-teatterin kohtauksiksi yhteisessä työskentelyssä.

Iltapäivän forum-teatteriosuus toteutettiin yhteistyössä Kaapelitehtaalla toimivan Teatteri ILMI Ö:n kanssa. Osallistava menetelmä mahdollisti käytännön tilanteiden kokeilemisen, ratkaisuvaihtoehtojen testaamisen ja vuorovaikutustaitojen kehittämisen turvallisessa ympäristössä. Teatterimuseon pedagoginen osaaminen, Pedaalin valtakunnallinen koulutus-toiminta ja ILMI Ö:n soveltavan draaman erityisosaaminen yhdistyivät ainutlaatuisiksi koulutuskokonaisuudeksi, jonka keskiössä olivat osallistujien omat kokemukset.

Seminaari järjestettiin Pedaalin jäsenistön toiveiden mukaisesti. Se sai runsaasti kiitosta ja vahvasti valtakunnallista yhteistyötä sekä museoiden ammatillisen osaamisen jakamista.

Milla Kortemaa, yleisötyövastaava

Vasemmalta Milla Kortemaa, Loviisa Grubert, Minna Savin, Outi Sädekallio-Snellman, Siiri Ervasti.

< Hakuun

Teatterimuseo

Kuvat Kartta 3D-esittely

Lisää muistilistalle

Kaapeliakio 3 G, Kaapelitehdas, Helsinki

[Näytä kartalla](#)

120 istuen

130 seisten

[45 arvostelua](#)

omat ruoat ei sallittu

omat juomat sallittu

Kyselyt ja varaukset

Valitse päivämäärä

huhtikuu 2026						
MA	TI	KE	TO	PE	LA	SU
30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10

Varaustilanne kyselyn kautta

Päivämäärä Muitakin sopivia päiviä

Alkaa Päättyy

Vieraiden määrä (max. 130)

Tapahtuman tyyppi

Lähetä kysely

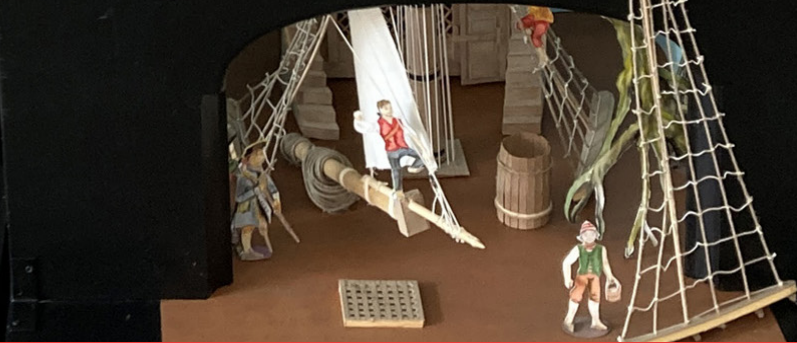
JUHLAPALVELU

Teatterimuseon juhlapalveluiden tavoitteena on tuottaa sekä yritys- että yksityisasiakkaille onnistuneita juhlia, joissa museon tietosisällöt ja elämyksellisyys nousevat esiin. Juhlapalvelu on myös uusien museoasiakkaiden hankkimiskanava, juhlien kautta museo ja sen sisällöt tulevat tunnetuiksi museon perinteisiä asiakasryhmiä laajemmalle yleisölle. Teatterimuseon teatterikasvatuksen tuottama sisältö tarjoaa myös asiakkaille aivan uudenlaisia palveluja ja sisältöjä tavalliseen yritysjuhlan sisältöön verrattuna.

Juhlapalvelu työllistää ensisijaisesti museossa työskenteleviä näyttelyvalvoja ja teatteri-ilmaisun ohjaajia ja tarjoaa näin työtilaisuuksia täydentämään tuntipalkkaisten työntekijöiden ansioita. Juhlapalvelu toimii pääosin museon aukioloaikojen ulkopuolella.

Vuoden 2025 aikana arvioitiin juhlapalvelun palautuvan korona-aikaa edeltäviin lukuihin, mutta talouden tilanne näkyi tilausten vähenemisenä. Tilaisuuksia järjestettiin 59, osallistujia niissä oli 4 358. Tarjouspyyntöjä oli edellisvuosien tapaan 148 kappaletta, mutta toteutuneeseen tilaisuuteen johti vain 39 prosenttia aiemman noin 80 prosentin sijaan. Venuu.fi-palvelussa Teatterimuseo sijoittuu hakutuloksissa ensimmäiselle tai toiselle sivulle melkein kaikissa kategorioissa, ja palvelun kautta saatujen arvosteluiden keskiarvo oli kuluneena vuonna 5/5.

Markkinointipanostuksena Teatterimuseo osallistui Museokortin joulukalenterikampanjaan tarjoamalla arvonnassa palkinnoksi yksityishenkilölle juhlia. Panostus sai näkyvyyttä hyvin, yli 43 000 tavoitettua katsojaa ja satoja tykkäyksiä. Konkreettisia tuloksia näkyvyydestä odotetaan vuodelle 2026.

• ESINEKOKOELMAT JA ARKISTO •

Teatterimuseon kokoelmat palvelevat suurta yleisöä, erikoisalan tutkimusta ja museon omaa toimintaa. Esinekokoelmat ja arkisto vaalivat kansallisesti merkittäviä esittävien taiteiden aineistoja, joista vanhimmat ovat peräisin 1830-luvulta. Säätiön sääntöjen ja valtakunnallisen vastuumuseotehtävän mukaisesti Teatterimuseo tallentaa kotimaista teatteria, tanssia, oopperaa, sirkusta ja esitystaidetta. Museon kokoelmapolitiikassa tallennustyö rajataan alan ammatilliseen toimintaan. Kokoelmat täydentyvät esittäviä taiteita tuottavien instituutioiden ja ryhmien sekä alan järjestöjen ja yksityishenkilöiden lahjoituksin.

Museon esinekokoelmissa on runsaasti teatterin, tanssin ja oopperan pukuja, lavastuspienoismalleja sekä puku- ja lavastusluonnoksia. Kokoelmissa on myös esiintymisvälineitä, nukketeatterin aineistoa, teatteritekniikkaa ja jonkun verran vanhoja lavastuskappaleita, sirkuksen aineistoja sekä tarpeistoa. Pieni määrä on saatu myös esitystaiteen aineistoja.

Teatterimuseo ylläpitää museokentällä varsin laajaa arkistoa, jossa aineistoa on noin 1 200 hyllymetriä. Arkistossa on yhteisö- ja henkilöarkistoa sekä erilliskokoelmia (käsiohjelmat, julisteet ja lehtileikkeet). Teatterimuseon arkistoon sisältyy runsaasti valokuvia (suurimmaksi osaksi esityskuvia) ja audiovisuaalista aineistoa (valtaosin esitystallenteita ja tekijähaastatteluja). Viime vuosina syntyjään sähköisten aineistojen osuus on kasvanut.

AINEISTOLAHJOITUKSET JA KOKOELMATYÖ

Amanuenssi, arkistonhoitaja, tutkija ja museonjohtaja muodostavat kokoelmatiimin, joka päättää yhdessä muun muassa aineistolahjoitusten vastaanottamisesta. Päätöksissä huomioidaan Teatterimuseon kokoelmapolitiikka ja muistiorganisaatioiden valtakunnallinen työnjako.

Esinekokoelmien aineistolahjoituksia vastaanotettiin 31 erää ja arkiston eri aineistotyyppien luovutuksia yhteensä 42 (luovutuserissä on huomioitu myös Teatterimuseon omatuotantotallenteet).

Kartunnan kokonaismäärät olivat maltillisia. Osa lahjoituksista oli lisäksi aiemmin vastaanotettuihin luovutuseriin. Aineistoissa olivat varsin monipuolisesti edustettuina tanssi, teatteri, sirkus ja ooppera. Esitystaiteen aineistoja ei vuonna 2025 karttunut erillisinä kokonaisuuksina. Sirkusaineistoja vastaanotettiin sekä sirkusnäyttelyn valmisteluihin liittyen että muuten ajankohtaisina luovutuksina.

KOKOELMIEN KARTUNTA 2025

Esinekokoelma 1 432 kpl

Asiakirja-aineisto 18,2 hm

Valokuvat 4 242 kpl

Äänitteet 2 kpl

Kuvatallenteet 17 kpl

Kokoelmissa painottui edelleen kehittämistyö. Vuonna 2024 käyttöön otetun Spotti-kokoelmahallintajärjestelmän valokuva- ja esineosiot liitettiin Finna-palveluun, valokuvien luetteloimista Spottiin pilotoitiin, ja valokuvien digitoimisen laadunhallintaa parannettiin. Kaikki tämä kytkettiin osaksi Kuvat esiin -hanketta.

Hankkeen ulkopuolella arkiston aineistoja digitoitiin 94 kpl.

KOKOELMIEN NÄKYVYYS JA NÄYTTELYTYÖ

Teatterimuseon tiloissa olleissa näyttelyissä oli muun aineiston ohella esillä jonkin verran myös museon omien kokoelmien aineistoja. *Tulisieluinen Elsa Sylvestersson* -näyttely purettiin alkuvuodesta 2025, ja näyttelyn esineistöä saatiin lahjoituksena museon kokoelmiin. 14.2.–31.8.2025 esillä olleen, Anna Kontekin uraa käsittelevän näyttelyn (*Anna Kontek – Lumottu tila*) aineisto oli valtaosin lainattu museon ulkopuolelta yksityis-

kokoelmasta ja Suomen Kansallisoopperan puvustosta. Näyttelyn aineistoa valmisteltiin näyttelykäyttöön kokoelmatiloissa. Loka-kuussa avautuneeseen *Huimaa! Sirkuksen taikaa ja tarinoita* -näyttelyyn valmistauduttiin pyytämällä aineistolainoja ja aineistojen käyttöoikeuksia ja valitsemalla näyttelyyn tulevia aineistoja museon omista kokoelmista. Myös sirkusnäyttelyn aineistoa valmisteltiin näyttelyä varten.

Teatterimuseon aineistoja oli esillä myös muiden organisaatioiden näyttelyissä. Näistä vuodelta 2024 jatkui *Suomen Kansallisoopperan ja baletin lavastamo jo vuodesta 1919* -näyttely Kansallisoopperan ja -baletin tiloissa. Lisäksi uusia, vuonna 2025 avautuneita näyttelyitä olivat *Rajojen rikkojat: 1800-luvun matkustavat naistaitelijat* Ateneumissa, *Asetelma ja maisema – taiteilijaperhe von Boehm* Lappeenrannan taidemuseossa ja *Oopperamaa Suomi*, Siibelius-museossa.

Lisäksi kokoelma-aineistoja oli esillä museon kotisivuilla, verkkonäyttelyissä ja -julkaisuissa sekä sosiaalisessa mediassa.

Ateneumin taidemuseon *Rajojen rikkojat* -näyttelyssä oli lainassa kokoelmien pukuja. Kuva: Sanna Brander.

Valokuvien luettelointi- ja digitoitihankkeen myötä Finnaan

Keväällä museossa käynnistyi valokuvien luettelointi- ja digitoitihanke Kuvat esiin. Hanke toimi myös Teatterimuseon Finna-pilottina. Kuvien digitointi tilattiin ulkopuoliselta toimijalta.

Hanke lisää tietoisuutta esittävien taiteiden merkityksestä osana aineetonta kansallista kulttuuriperintöä, ja kuvien digitointi, luettelointi ja Finna-julkaisu mahdollistavat kuvakokoelman saatavuuden valtakunnallisesti. Valokuvat ovat yksi museon tutkijapalvelun kysytyimmistä aineistoista.

Hankkeessa luettelointiin 993 valokuvaa, digitoitiin 963 kuvaa ja julkaistiin Finnassa 733 kuvaa. Loppuerä digitoituista kuvista julkaistaan vuonna 2026. Lisäksi tilattiin konservointi 37 kuvalle. Kuvat kattavat ajallisesti noin 100 vuoden jakson suomalaista esittävän taiteen historiaa. Kuvien kirjo ulottuu teatterikuvista tanssi- ja oopperakuviin. Esityskuvia on laajasti eri puolelta Suomea, ja lisäksi mukana on pieni määrä rooli- ja henkilökuvia. Kaikki ensimmäisessä Finna-julkaisussa mukana olevat kuvat julkaistiin lisenssillä CC BY 4.0.

Hanke toimi myös ensimmäisenä Spotti-kokoelmahallintajärjestelmän käyttöönoton jälkeisenä valokuvien luettelointiprojektina, ja sitä varten laadittiin uuden järjestelmän mukaiset luettelointiohjeet. Digitointia varten tehtiin esiselvitystä Museoviraston ohjeistuksen (Digitoinnin laadunhallinta, 2023) pohjalta, ja toimittajaksi valitun tahon kanssa käytiin läpi työltä edellytettävät kriteerit.

Kesäkuussa Kansalliskirjaston Finna-palveluiden ja museon kokoelmahallintajärjestelmän toimittajatahon kanssa aloitettiin työt Finnaan liittymiseksi. Ensi vaiheen tavoitteena oli määrittellä museon valokuva- ja esineaineistojen osalta Finnaan siirtyvät tiedot. Työtä tehtiin tiiviissä aikataulussa, ja ensimmäistä testiharavointia päästiin tarkastelemaan loppukesästä. Testaus ja kommentointikierroksia oli syksyn aikana useampia, kunnes tavoite Teatterimuseon ensimmäisestä Finna-julkaisemisesta joulukuussa toteutui.

Hankkeen vaiheita ja luetteloituja aineistoja esiteltiin Teatterimuseon kotisivuilla julkaistuisa blogeissa ja projektitutkija Aino Kukkonen esitteli hanketta alan tutkijoille ja opiskelijoille kolmessa eri tilaisuudessa.

Päivi Laine, tutkija

YHTEISTYÖ JA ASIAANTUNTIJATOIMINTA

Teatterimuseo on mukana ammatillisten museoiden valtakunnallisessa tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkostossa (TAKO). Yksi TAKO:n toimintamuodoista on tallennustyönjako. Teatterimuseo raportoi verkostolle yleisellä tasolla omien tallennustehtäviensä mukaisen vuosittaisen aineistokartunnan. Teatterimuseo kuuluu TAKO:n pooliin Taide, oppi ja kokemus. Teatterimuseo kuuluu myös TAKO:n moninaisuustyöryhmään. Verkostossa painotetaan jaettua asiantuntijuutta ja vertaistukea kokoelmatyön ammatillisessa kehittämisessä, nykydokumentoinnissa ja tallennustyönjaossa.

Arkistosektorilla Teatterimuseo on mukana yksityisarkistojen kansallisessa hankintapoliittisessa työnjaossa, jota koordinoi Kansallisarkisto. Vuonna 2025 työnjakoa laajennettiin, ja toimintaan liittymisestä kiinnostuneille tahoille järjestetyssä etätilaisuudessa Teatterimuseon edustaja oli mukana kertomassa kokemuksia yhteistyöstä. Teatterimuseo on mukana myös Arkistoverkostossa eli arkistosektorin yhteistyöverkostossa.

Teatterimuseo ylläpitää yhdessä Teatterin tiedotuskeskus TINFO:n kanssa Ilona-esitustietokantaa. Toimintavuonna aloitettiin uuden, esittävien taiteiden tietokannat yhdistävän esitustietokannan valmistelu. Se korvaa viiden toimijan, Tinfo - Teatterin Tiedotuskeskuksen ja Teatterimuseon ylläpitämän Ilona-tietokannan sekä Sirkuksen ja tanssin tiedotuskeskuksen Sirkka ja Tanka-tietokannat, Suomen kansallisoopperan ja -baletin Encore-tietokannan sekä Svenska Litteratursällskapetin ylläpitämän draamatietokanta Danielin. Tietokanta toteutetaan toimijoiden yhteistyönä. Hankkeen rahoitus pohja varmistui vuoden lopussa ja työ jatkuu vuonna 2026.

Esittävien taiteiden ammattikentän edustajien kanssa oltiin tiiviissä yhteistyössä

Arkistonhoitaja Eeva Mustonen Suomen Assitej:n juhlaseminaarissa. Kuva: Sanna Brander.

jo aineistolahjoituksista neuvoteltaessa ja aineistoja vastaanotettaessa. Suomen Assitej:n 50-vuotisjuhlaseminaarissa kokoelmatiimin edustaja alusti Teatterimuseon kokoelmissa olevista lasten- ja nuortenteatteriaineistoista ja aineistojen tarjoamisesta museolle.

Erityisesti tanssitaiteen esitystallenteiden arkistointiin liittyviä kysymyksiä käsiteltiin alustavasti Tanssin talon, Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liiton ja tallenteita toteuttavien henkilöiden kanssa. Esitystaiteen osalta vastaavia keskusteluja käytiin Esitystaiteen keskuksen kanssa.

Kokoelmahallintajärjestelmänsä kautta Teatterimuseo on mukana Yksä-museoitteiden tapaamisissa, jotka ovat toteutuneet verkossa. Maaliskuun tapaamisessa kokoelmatiimi esitteli Teatterimuseon Spotti-

Kirjesampo

1800-luvun suomalaisia kirjekokoelmia semanttisessa webissä

Vallitse näkymä kirjemetadatan hakua ja tutkimista varten:

TaT, pukututkija Joanna Weckman jatkoi museon kokoelmien etnistyyppisten näyttämöpukujen tutkimista. Kuva: Joanna Weckman.

Teatterimuseo toimitti kokoelmien kirjeisiin liittyvää metadattaa Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran, Helsingin yliopiston ja Aalto-yliopiston julkaisemaan Kirjesampon. Kuva: www.kirjesampo.fi

kokoelmahallintajärjestelmää muille Yksäjärjestelmän käyttäjille.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran, Helsingin yliopiston ja Aalto-yliopiston nelivuotisen CoCo-hankkeen tuloksena julkaistiin keväällä *Kirjesampo: 1800-luvun suomalaisia kirjekokoelmia semanttisessa webissä* -portaali. Teatterimuseo oli mukana yhtenä metadatan toimittajana. Hankkeen aineiston ajallinen rajaus koski kirjeitä vuosilta 1800–1917. Suuri osa Teatterimuseon kirjeaineistosta painottuu ajallisesti 1800-luvun jälkipuoliskoon, joten museon aineiston osuus hankkeessa oli määrällisesti pieni. Hankkeessa aineistosta koottiin kuvailutiedot: tiedot kirjeiden kirjoittajista, vastaanottajista, määristä ja ajoituksista.

Esittävien taiteiden alaan liittyvän korkeakouluopetuksen edustajien kanssa tehdään eri tavoin yhteistyötä. Vuoden aikana kokoelmia ja kokoelmatyötä esiteltiin tutkijasalissa Helsingin yliopiston kulttuurien tutkimuksen opiskelijoille sekä teatteritieteen arkistokurssin opiskelijoille. Lisäksi projektitutkija esitteli Kuvat esiin -hanketta Taideyliopistolla esittävien taiteiden tutkijoille pidetyssä seminaarissa sekä Teatterintutkimuksen Seuran syyspäivillä.

TaT, pukututkija Joanna Weckman jatkoi yhteistyötä Teatterimuseon kanssa Suomen

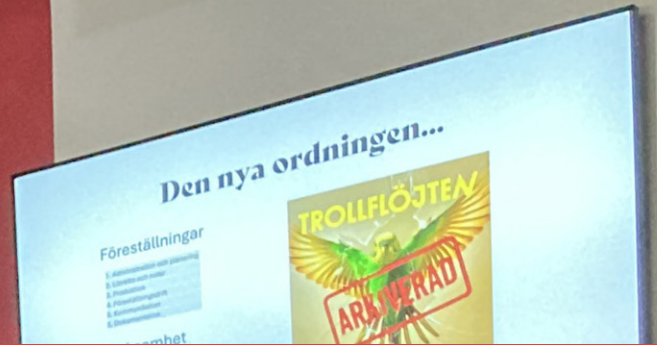
Kulttuurirahaston rahoittamassa tutkimusprojektissaan *”Jaapponilainen kimono ja korillinen kaukaasialaisia hattuja”* – Kansallisteatterin etnistyyppiset näyttämöpuvut Teatterimuseon kokoelmassa.

TIETO- JA KUVAPALVELU JA KÄSIKIRJASTO

Tieto- ja kuvapalvelu vastaa sekä museon omaan materiaaliin että yleisesti teatteriin liittyviin tiedusteluihin. Asiakkaita palveltiin vuoden aikana puhelimitse, sähköpostitse ja paikan päällä tutkijasalissa. Tietopalvelua tehdään sovitussa määrin myös maksullisena. Kuvapalvelun kautta toimitettiin tilaajille digitaalisia kopioita valokuvista ja muusta aineistosta tutkimus- ja julkaisukäyttöön.

Teatterimuseon käsikirjasto palvelee henkilökuntaa ja tutkijasaliasiakkaita. Käsikirjaston kokoelmat koostuvat lähinnä esittävien taiteiden historiateoksista, alan tutkimuskirjallisuudesta, tekijöiden muistelmateoksista, sekä alan kotimaisista aikakauslehdistä.

Kokoelmien asiakaspalvelun kesäsulku oli tavallista pidempi johtuen Finnaan liittyvistä valmistelutöistä, yhteensä asiakaspalvelu oli vuoden aikana kiinni noin neljä kuukautta.

• KANSAINVÄLINEN TOIMINTA •

Teatterimuseo jatkoi jäsenenä alan pohjoismaisessa yhteistyöorganisaatiossa Nordisk Center för Teaterdokumentation (NCTD). Verkosto on avoin pohjoismaisille esittävien taiteiden museoille, arkistoille, kirjastoille, muille organisaatioille ja yksityishenkilöille. Arkistonhoitaja osallistui Tukholmassa järjestettyyn kaksipäiväiseen NCTD-tapaamiseen, jonka ohjelmaan kuului kokouksen lisäksi osallistujien alustuksia ja keskustelua, järjestäjätahojen (Scenkonstmuseet ja Musik- och teaterbiblioteket) esittelyt, kahteen puvustusaiheiseen näyttelyyn tutustuminen (Scen-

konstmuseet ja Livrustkammaren) sekä teatterivierailuja. NCTD-päivien jälkeen arkistonhoitaja keskusteli erillisissä tapaamisissa esitystallenteiden arkistoinnista (Musik- och teaterbiblioteket) ja sirkusaineistojen tallentamistyöstä (Akademierna för Cirkuskonstens Bevarande i Sverige ja biblioteket vid Stockholms konstnärliga högskola).

Museonjohtaja osallistui Gesellschaft für Tanzforschungin symposiumiin Resonance – Artistic Attunement in Motion, joka pidettiin Wienissä 25.–27.9. Teatterimuseon kokoelmiin saatiin kevätkaudella vieras Tukholmasta Musik- och teaterbibliotekista. Syksyllä Circuscentrum Vlaanderen työntekijät tutustuivat museon näyttelyihin ja vierailivat kokoelmissa. Tapaamisissa esiteltiin Teatterimuseon aineistoja ja kokoelmatiloja ja keskusteltiin kokoelmatyön käytännöistä.

Pohjoismaisen verkoston lisäksi Teatterimuseo on SIBMAS-järjestön (International Association of Libraries, Museums, Archives and Documentation Centres of the Performing Arts) jäsen.

Museo osallistui eurooppalaista tanssiin liittyvää kulttuuriperintöä kartoittavan DanceMap -projektin (2025–2027) kyseilyyn, jonka tulokset kootaan hankkeen verkkosivustolle. Hankkeen konsortioon kuuluu Coventry Universityn (Centre for Dance Research) lisäksi toimijoita useista Euroopan maista.

Nordisk Center för Teaterdokumentation -verkosto kokoontui Tukholmassa. Kuva Eeva Mustonen.

• HENKILÖKUNTA •

Teatterimuseossa työskenteli vuoden 2025 aikana yhteensä 31 henkilöä vakinaisissa, määräaikaissa ja tuntiperusteisissa töissä. Lisäksi museolla oli tet-, korkeakoulu- ja ammattikouluharjoittelijoina kaikkiaan 4 henkilöä. Vakinaisen, päätoimisen henkilökunnan määrä henkilötyövuosina oli 8,1, osa-aikaisen ja tuntityöntekijöiden määrä 4,5 ja ostopalveluhenkilöstön 1,58 henkilötyövuotta.

Yleisen kustannustason nousun ja museon valtionavustukseen kohdistuneen leikkauksen takia museossa ei voitu täyttää vuoden 2024 lopussa eläkkeelle jääneen museolehtorin tointa. Museossa käytiin alkuvuonna 2025 yhteistoimintaneuvottelut, joiden tuloksena museopedagogin työtehtävä muutettiin yleisötyövastaavaksi. Kokoelma-

tilojen siivous ulkoistettiin, mikä johti museotyöntekijän tehtävän lakkauttamiseen.

Museon vakinaiseen henkilökuntaan kuului koko vuoden 8 henkilöä: museonjohtaja FT Johanna Laakkonen, projektipäällikkö HuK Meri Eerola, tiedottaja FM Ilona Kemppainen, vastaava museomestari Heikki Suomi, arkistonhoitaja FM Eeva Mustonen, tutkija FM Päivi Laine, teatteripedagogi, teatteri-ilmaisun ohjaaja AMK Milla Korttemaa ja amanuenssi FM Sanna Brander.

Liikunta- ja kulttuurietua annettiin kaikille yli 6 kuukauden työsuhteessa olleille 200 euron arvosta. Paikallisen sopimuksen mukaisesti henkilökunta sai käyttää tunnin viikossa työkykyä ylläpitävään liikuntaan.

Huhtikuun alussa muistettiin Teatterimuseossa tasavuosikymmeniä työskennelleitä. Kuva: Eeva Mustonen.

HALLINTOELIMET

EDUSTAJISTO

Teatterimuseon säätiön kolmivuotiskaudeksi 2023–2025 valittu edustajisto kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Edustajiston puheenjohtajana toimi Suomen Teatterit ry:n viestintä- ja yhteyspäällikkö Tiina Piispa.

Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto ry:n nimeäminä varsinaisina jäseninä ja varajäseninä (suluissa) ovat toimineet seuraavat: Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliiton nimeämät jäsenet: Eija Vilpas (Katri-Maria Peltola), Tiina Piispa (Kaisa Paavolainen), Anu Karanto (Mikael Kinanen), Mika Vainio (Leena Kärkkäinen), Jaska Teuri (Marketta Viitala), Vespa Laine (Mika Haaranen), Kirsi Manninen (Antti Seppänen), Ella Brigatti (Merja Levo), Ulla-Maija Peltola (Kari Junnikkala) ja Petri Mäkipää (Satu Vihavainen).

Helsingin kaupungin nimeäminä varsinaisina jäseninä ja varajäseninä (suluissa) ovat toimineet Lotta Backlund (Aku Lohimäki) ja Mikko Lahtiluoma (Marina Huttunen).

Suomen museoliiton nimeämänä varsinaisena jäsenenä on toiminut tutkija Outi Penninkangas.

HALLITUS

Säätiön hallitus kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa. Puheenjohtajana on toiminut lavastaja Antti Mattila ja varapuheenjohtajana päällikkö Jyri Pulkkinen. Muut hallituksen jäsenet ovat tutkija Tua Helve, tutkija Outi Lahtinen, museonjohtaja Johanna Lehto-Vahtera, Lotta Nevalainen-Tomasek Sirkuksen ja tanssin tiedotuskeskuksesta ja toimittaja Raisa Rauhamaa.

TILINTARKASTAJAT

Säätiön tilintarkastajana toimi vuonna 2025 Nexia Oy, vastuunalaisena tarkastajana HT Emmi Cavenius.

JÄSENYEDET

Teatterimuseon työnantajajärjestö on Palta ry., lisäksi museo on Suomen museoliitto ry:n, Sibmas ry:n ja Tanssin talo ry:n jäsen. Arkistonhoitaja on Arkistoyhdistyksen ja museonjohtaja Suomen museonjohtajat ry:n ja Suomen Kansallisteatterin hallituksen jäsen. Museolla on osakeomistus Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiössä. Organisaatioissa museota on tarvittaessa edustanut museonjohtaja.

• TALOUS •

Teatterimuseon talouden perustan muodostavat valtionosuus ja harkinnanvarainen tuki valtakunnallisille vastuumuseoille, Helsingin kaupungin toiminta-avustus sekä oma tuotto.

Vuonna 2024 varsinaisen toiminnan kulut olivat -1 113 178,18 euroa (1 131 824,20 euroa vuonna 2024), ja suurimmat menoerät olivat henkilöstökulut -616 116,48 (632 975,89) ja vuokratulot -483 563,15 euroa (478 961,70). Museon henkilötyövuosiin kohdistui toimintavuonna 0,7 htv:n leikkaus. Valtionapu oli 859 473 euroa (873 469 vuonna 2024) ja Helsingin kaupungin toiminta-avustus 300 000 euroa (292 000).

Jenny ja Antti Wihurin rahasto tuki *Huimaa – Sirkuksen taikaa ja tarinoita* -näytellyä 20 000 eurolla. Opetusministeriö myönsi esitys- ja henkilökuvien digitointiin ja Finna-julkaisuun 40 000 euroa. Lisäksi Niilo Helanderin säätiö myönsi hankkeelle 15 000 euroa, joista 8 000 euroa käytettiin vuonna

2025 ja 7 000 euroa siirrettiin vuodelle 2026 hankkeen loppuun saattamiseksi. Lisäksi museo järjesti pienkeräyksen, jonka tuotto (600 euroa) käytettiin valokuvien digitointiin. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 18. joulukuuta 80 000 euroa esittävien taiteiden esitystietokantaprojektiin, mikä mahdollistaa hankkeen käynnistämisen vuonna 2026.

Oma tuotto oli 344 288,90 euroa (264 307,28). Vuoden 2025 tilinpäätös osoittaa ylijäämää 46 696,74 euroa (vuonna 2024 34 035,79 ylijäämää). Teatterimuseon oma pääoma tilikauden päättyessä oli 246 498,47 euroa (199 416,80 euroa vuonna 2024).

Teatterimuseon ensimmäinen pienkeräys kohdistui valokuvien digitointihankkeeseen ja Finna.fi-palveluun liittymiseen. Tietoa keräyksestä jaettiin muun muassa museon some-kanavissa.

Hallituksen jäsenille maksettiin kokouspalkio, muita lähipiirin taloudellisia toimia ei ollut. Lähipiirirekisteri tarkistettiin.

ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ KEHITYKSESTÄ

Museon talouteen ovat vaikuttaneet negatiivisesti vuoden 2025 henkilötyövuosiin kohdistunut 0,7 henkilötyövuoden leikkaus sekä valtakunnallisen vastuumuseorahoituksen säilyminen samana vuodesta 2020. Juhlal palvelu ja tilavuokraus ovat keskeisiä museon oman tuoton hankintakanavia. Yleinen taloustilanne on vähentänyt ko. palvelujen kysyntää, mikä yhdessä valtionavustukseen liittyvän epävarmuuden kanssa on riski museon taloudelle tulevina vuosina. Kulttuurialan ja kulttuuriperintötyön niukentuvat resurssit korostavat hankerahoituksen merkitystä toiminnalle.

Toiminnan kannalta keskeisten digitaalisten palveluiden kehittäminen ja kokoelmatyön

lisäresurssien tarve asettavat vaatimuksia myös oman tuoton kasvattamiselle. Vuonna 2025 oman tuoton kasvua selittää mm. museokortin loppuvuoden arvioitua suurempi palautusprosentti. Oman tuoton ennakointi on kuitenkin haastavaa mm. juhlapalveluun ja museokortin palautusprosenttiin liittyvien epävarmuuksien takia.

Museoiden rahoitus ei tällä hetkellä kansallisella tasolla huomioi riittävästi tilakuluja. Vallilan toimisto- ja kokoelmatilojen vuokra on sidottu elinkustannusindeksiin sekä kiinteistön ylläpidon kustannusindeksiin. Kokoelmatilojen vuokrankorotusten osalta tilanne on tasaantunut edeltäviin vuosiin verrattuna, mutta tiloissa on investoitava säilytysratkaisuihin kokoelmien kasvaessa.

Teatterimuseon arkisto on suomalaisella museokentällä laaja ja arkistolalla on merkittävä vastuuta esittävien taiteiden kulttuuriperinnön säilymisestä. Tästä huolimatta arkisto ei kuulu yksityisarkistojen valtionapua säätelevän lain piiriin.

Teatterimuseo
Teatermuseum
Theatre Museum

LIITE 1

VUODEN 2025 TUNNUSLUVUT

	2025	2024
NÄYTTTELYKÄVIJÄT		
Maksaneet kävijät	23 744	23 234
Ilmaiskävijät	3 850	4 289
Yhteensä	27 594	27 523
TIETOPALVELU		
Tutkijakäynnit	78	83
Ryhmäkäynnit/käyneet henkilöt	2/13	-
Yksittäiset muut kävijät	18	4
Puhelintiedustelut	22	45
Sähköpostitiedustelut	388	404
Asiakkaat yhteensä	519	536
Kuvakopiot eri käyttötarkoituksiin	235	307
Aineistolainat	9	46
TEATTERIKASVATUS JA YLEISÖTOIMINTA		
Näyttelyopastukset	30	51
Työpajat	222	290
Juhlapajat	-	9
Muut yleisötapahtumat	41	34
Virtuaaliset tapahtumat	-	10
Koulutus- ja asiantuntijatapahtumat verkossa	-	-
Verkkosivuilla vierailut	50 342	82 171
SAAVUTETTAVUUS		
Ilmaispäivät	11/33	2 pv / 49 h
Avoinnaolotunnit/-päivät / Kaapeli	2 232/299	2 261 h /302 pv
NÄYTTTELYT		
Oma, uusi tuotanto	1	1
Yhteistuotanto	3	4
Muiden tuottamat	-	1
Verkkonäyttelyt, uusi	-	-
Kiertonäyttelyt, valmistuneet	-	-
Kiertonäyttelyt, kiertokerrat	-	-
JULKAISUT		
Verkkojulkaisut	-	1

	2025	2024
KOKOELMAT		
Esinekokoelmien kartunta (kpl)		
Näyttämöpuvut	59	82
Lavastus- ja pukuluonnokset	1 298	2 030
Pienoismallit	4	6
Teatterinuket	3	5
Muut	68	268
Yhteensä	1 432	2 319
Esineitä kokoelmissa yhteensä	38 598	37 166

Esinekokoelmien luettelointi kokoelmahallintajärjestelmään ja digitointi		
Esineiden luettelointi	-	-
Digitointi	-	18
Digitointi- ja luettelointiaste	n. 22%	n. 23 %

Varsinaisen luetteloinnin piirissä esineitä on todellisuudessa enemmän, sillä kaikkia manuaalisesti luetteloituja esineitä ei ole vielä viety sähköiseen tietokantaan. Lisäksi tietokannan yksi tietue voi käsittää useampia esineitä, esimerkiksi sarjan tietyn tuotannon luonnoksia. Digitointiasteen suhteelliseen vähäisyyteen vaikuttaa laaja lavastus- ja pukuluonnoskokonaisuus, joka on noussut esinekokoelmien suurimmaksi aineistoksi.

Asiakirja-aineiston kartunta (Lahjoituksia / määrä hyllymetreinä / määrä gigoina)		
Lahjoitukset	10/12,41/-	19/12,14/-
Lisälahjoitukset	12/5,79/1	7/12,32/7
Yhteensä	22/18,2/1	26/24,46/7

Asiakirja-aineiston järjestäminen, luetteloiminen ja digitointi		
Järjestäminen ja luettelointi (hm)	4,4	-
Digitointi (kpl)	32	6

Asiakirja-aineistojen järjestämisen ja luetteloinnin määrä (4,40 hm) jäi vuonna 2024 tilastoimatta, joten se on yllä ilmoitettu poikkeuksellisesti vuoden 2025 kohdalle.

Valokuvien kartunta (Lahjoituksia / määrä kappaleina)		
Lahjoitukset	10/3 709	15 / 4 674
Lisälahjoitukset	6/533	5 / 3 016
Yhteensä	16/4 242	20 / 7 690

Valokuvien luettelointi kokoelmahallintajärjestelmään ja digitointi		
Kuvakohtainen luettelointi	993	-
Yleisen tason listaus	-	395
Digitointi	1 018	512

AV-arkiston kartunta (Lahjoituksia/määrä kappaleina)		
Äänitteet	1/2	9/9
Kuvatallenteet	3/17	2/35
Yhteensä	4/19	11/44

	2025	2024
AV-aineistojen luettelointi kokoelmahallintajärjestelmään ja digitointi (kpl)		
Tallennekohtainen luettelointi	-	17
Yleisen tason listaus	-	-
Digitointi	7	-

Arkiston yksittäiset lahjoituserät sisältävät usein eri aineistotyyppisiä. Tällaisissa tapauksissa aineistojen alkuperäinen yhteys säilytetään luetteloinnin avulla, mutta tilastoissa asiakirja-aineistot, valokuvat ja av-aineistot huomioidaan omina lahjoituserinä. Valokuvat ja av-aineistot tilastoidaan kappaleina, eikä niiden viemää tilaa huomioida hyllymetri- tai gigamäärässä. Teatterimuseo ottaa vastaan myös erillisiä käsiohjelma- ja julistelalahjoituksia, mutta näitä ei huomioida kartuntatilastoissa.

HENKILÖSTÖ (henkilötyövuosina)

Vakinaiset, päätoimiset	8,1	9
joista museoammatillisia	8,1	9
Muu päätoiminen	0	0,1
joista museoammatillisia	-	0
Osa-aikaiset ja tuntityöntekijät	6,08	3
Palkattomat vapaaehtoiset (tehdyt tunnit)	-	450 h

TALOUS

Tulot		
Oma tuotto	344 289	264 307
Valtio	859 473	873 469
Kaupunki	300 000	292 000
Menot		
Henkilöstökulut	-615 751	-632 975
Vuokrat	-483 563	-478 962
Kiinteistömenot	-38 059	-36 540
Palvelut	-186 262	-161 161
Toiminta	-131 884	-100 647

TAPAHTUMAT JA OHEISOHJELMA 2025

AVOIMET YLEISÖTAPAHTUMAT

Taiteilija- ja tekijäkohtaamiset

Taiteilijatapaaminen

12.3. Anna Kontek, haastattelijana Laura Gröndahl

Taiteilija tavattavissa

Anna Kontek 22.2./1.3. /8.3./24.5/19.8.

Keskustelutilaisuus

22.4. Carmen Linares. Elämä ja ura -keskustelu, yhteistyössä Helsinki Flamenco Bienal

Museokorttiklubit

15.1. *Tulisieluinen Elsa Sylvestersson*, luento-opastus Riikka Korppi-Tommola

24.4. *Anna Kontek – Lumottu tila*, Anna Kontek

12.11. *Huimaa! Sirkuksen taikaa ja tarinoita*, Emma Vainio

Esitykset

6.11. Liikkellä marraskuussa -festivaali, Mean Time Between Failures -ryhmän (Dash Che & Suvi Tuominen) *Down Beat* -duetto

8.11. Liikkellä marraskuussa -festivaali, Mean Time Between Failures -ryhmän (Dash Che & Suvi Tuominen) *Down Beat* -duetto

18.11. Hurjaruuthin Tonttukoulun museoseikkailu

Tilaresidenssitoiminta

7.–29.1. Jere Kolehmainen ja Antero Kemppe, *Long Play* esitysdemo 29.1.

11.–27.8. Siiri Haatainen, Olga Kastemaa, Pilvi Mäkeläinen, *PULP* esitysdemo 27.8.

Toiminnallista ohjelmaa kaiken ikäisille

2.–5.1. Teatterikissan joululomapeli

18.–21.2. Teatterimuseon talvilomaseikkailu

5.4. Kaapelimuseoiden Perhepäivä

19.–20.4. Pääsiäisen omatoiminen kuvasuunnistus

15.10. Kaapelimuseoiden Perhepäivä

27.–30.12. Revontulet-tehtäväpolku, joululoma

Avoimet opastukset ja työpajat

29.3. Maalaa musiikkia -työpajat, 2 kpl, Anna Kontek

5.2./5.3./2.4./7.5. Triplasti kivaa kaikille -opastus

5.11. ja 3.12. *Huimaa! Sirkuksen taikaa ja tarinoita* -opastus

Erityispäivät

12.6. Helsinki-päivä. Nukketeatteri-työpaja, Triplasti kivaa -opastus ja tanssielokuvat

14.8. Taiteiden Yö. Siiri Haatainen, Olga Kastemaa, Pilvi Mäkeläinen: *PULP*. Teatteri ILMi Ö: *MetsäLarppi*. Triplasti kivaa -opastus.

Rajatun yleisön tapahtumat

Kulttuurin kummilapset

25.2.-29.4. & 26.8.-15.11. Sateenkaarikone

Kerhot ja kurssit

9.-13.6. Kesäkurssi HYPPY, *Katoamisruuhka*-esitys 13.6.

20.11. Lapsen oikeuksien päivä, varjonukketeatteri-työpajat

Seminaari

26.11. Haastavat asiakaskohtaamiset museotyössä, yhteistyössä Museopedagoginen yhdistys Pedaali ry:n kanssa

Juhlal palvelu

59

KOKOELMIEN NÄKYVYYS 2025

Näyttelylainat:

- Kaapelitehtaan museoiden vitriini, Kaapelitehdas 1.3.2023–. 1 puku.
- *Suomen Kansallisoopperan ja baletin lavastamo jo vuodesta 1919*, Suomen Kansallisooppera ja -baletti, 28.11.2024–31.3.2025. Kuvat esillä Suomen Kansallisoopperan sisääntulossa ja lämpiössä. 6 kuvaa pienoismalleista.
- *Rajojen rikkojat: 1800-luvun matkustavat naistaiteilijat*, Ateneum 7.3.–24.8.2025. 3 pukua.
- *Asetelma ja maisema – taiteilijaperhe von Boehm*, Lappeenrannan taidemuseo. 7.6.–5.10.2025. 1 maalaus.
- *Oopperamaa Suomi*, Sibeliusmuseo 12.6.2025–4.1.2026. 1 puku, naamio ja pienoismalli.
- Perhepäivä Svenska Teaternissa 22.11.2025. 2 pienoismallia.

Teatterimuseon tiloissa olleet näyttelyt:

- Tulisieluinen Elsa Sylvestersson, 1.11.2024–19.1.2025. 1 asuste ja 4 digitaalista valokuvakopiota.
- *Anna Kontek – Lumottu tila*, 14.2.–31.8.2025. 14 pukua ja 2 pienoismallia.
- *Huimaa! Sirkuksen taikaa ja tarinoita*, 10.10.2025–10.1.2026. 5 pukua, 10 esiintymisvälinettä, 13 tarpeisto-esinettä ja 10 muuta esinettä, 2 julistetta, 19 muistokorttia, sekä 24 digitaalista kuvakopiota valokuvista ja julisteista.

Finna.fi -palvelussa julkaistu aineisto:

- 733 valokuvaa.

Esimerkkejä museon ulkopuolisista julkaisuista:

- Pirjo Valinen ja Reija Hirvikoski: *Sytykkeitä näyttämölle*. Pirjo Valinen (2025). 32 kuvaa pukuluonnoksista.
- Joanna Weckman: *”Outoja ihmeitä” ja ”humoristisia piirrelmiä” – etnisiin vähemmistöihin kuuluneiden ja PoC-ihmisten representaatioita Suomen Kansallisteatterin lastenteatteriesityksissä 1902–1969*. TeaTSin Näyttämö ja Tutkimus Vol 11 Nro 2 (2025). 1 kuva puvusta.

Muut omassa toiminnassa näkyvät aineistot:

- 94 puku-/esinekuvaa ja 47 kuvaa valokuvista tai muusta arkistoaineistosta.

Yhteensä 65 pukua/esinettä ja 133 puku-/esinekuvaa sekä 21 kpl arkistoaineistoa ja 808 kuvaa valokuvista tai muusta arkistoaineistosta.

POIMINTOJA AINEISTOKARTUNNASTA 2025

Sirkuksen tiedotuskeskuksen paperimuotoisia (1,28 hm) ja digitaalisia arkistoaineistoja sekä **Tanssin tiedotuskeskuksen** arkistoaineistoa (1,5 hm), kummaltakin erityisesti hallinnollisia aineistoja. Jälkimmäiseltä myös mm. kuvatalennekoosteita (11 kpl). Organisaatiot yhdistettiin 2023 Sirkuksen ja tanssin tiedotuskeskukseksi.

Sirkustaiteilija, akrobaatti **Teuvo Juutin** (1929–1983) avustajana toimineen **Ritva Juutin** esiintymispukuja (3 kpl) sekä pariskunnan asusteita (2 kpl), valokuvia (81 kpl), kaitafilmi-kooste (1 kpl) ja hieman muuta arkistoaineistoa. Sirkustaiteilija **Edit Kleinbarthin** esineitä (4 kpl) ja arkistoaineistoa (0,16 hm).

Nykysirkusryhmä **Kallo Collectiven** *The Divine Lie* -esityksen (2021) pukuja (3 kpl) ja tarpeistoja (4 kpl). Sirkustaiteilija **Viivi Roihan** sooloteoksessaan *V* (2024) käyttämä köysi ja karaibiini. Pukusuunnittelija **Kirsi Mannisen** pääosin **Tanssiteatteri Hurjaruuthin** *Talvisirkuksiin* suunnittelemlia pukuja (12 kpl) ja tarpeistoa (2 kpl).

Teatteri- ja Tanssi-lehtien yhdistämisestä syntyneen **Teatteri & Tanssi + Sirkus** -lehden (2012–2024) arkistokokonaisuus (5,20 hm ja noin 200 valokuvaa) vastaanotettiin lehden toiminnan loputtua. Kokonaisuus sisältää erityisesti **Teatteri-lehden** (1945–2011) aineistoja.

Helsingin kansainvälinen balettikilpailu -yhdistyksen arkistoaineistoa (1,16 hm) ja valokuvia (140 kpl) sekä kuvanveistäjä Laila Pullisen suunnittelemlia kilpailun palkintopatsaita (3 kpl).

Balettitanssija, koreografi, balettimestari **Elsa Sylvesterssonille** (1924–1996) kuuluneita pukuja (14 kpl) ja esineitä (16 kpl). Esineet olivat Teatterimuseossa esillä Sylvesterssonin 100-vuotisjuhlanäyttelyssä *Tulieluinen Elsa Sylvestersson* (2024–2025).

Hannele Niirasen arkistoaineistoja (0,86 hm) liittyen työhön **Tanssiteatteri Hurjaruuthin** tanssijana, tanssinopettajana eri organisaatioissa sekä rehtorina **Suomen kansallisoopperan ja -baletin** balettioppilaitoksessa. Hurjaruuthin varhaisvaiheen treenivaatteita (2 kpl).

Reetta Ristimäen johtamissa **Greta Tuotannossa** ja **Suomalaisessa kamarioopperassa** (Ristimäen kausi 2017–2023) käytettyjä esiintymispukuja (4 kpl) ja asusteita (6 kpl). Ohjaaja **Lisbeth Landefortin** arkistoaineistoja (0,96 hm) liittyen muun muassa hänen oopperaohjauksiinsa sekä **Suomen kansallisoopperassa** että sen ulkopuolisissa tuotannoissa.

Teatteri Avoimien Ovien arkistoaineistoa (3,46 hm), myös valokuvia (noin 1 400 kpl). Ryhmän omien produktioiden lisäksi aineisto sisältää tietoja suuresta määrästä vierailuproduktioita.

Pukuja (4 kpl) ja tarpeistoa (2 kpl) **Tampereen Teatterin** esityksestä *Taru sormusten herrasta* (2024). Lisäksi teatteri lahjoitti osan mahdollisesti 1930-luvulta peräisin olevasta, 1970-luvulla käytöstä poistetusta himmenninlaitteistosta. **Suomen Kansallisteatterin** eri esityksistä pukuja (5 kpl) sekä tekniikan työntekijöiden arkistoaineistoa (0,48 hm).

Lavastaja **Maija Louhion** lavastus- ja pukuluonnoksia ja muita suunnittelumateriaaleja (n. 750 kpl) eri teattereiden produktioihin, 1970-luvulta 2010-luvulle. Pienoismalli (*Pinokkio*, Turun kaupunginteatteri 1995). Valokuvia (n. 300 kpl) ja muuta arkistoaineistoa (0,20 hm). Lavastaja **Iris Roudan Joensuun teatterille** suunnittelemlia pienoismalleja 3 kpl (*Aarresaari*

2011, *Nummisuutarit 2014* ja *Kuusenkaatajaiset 2015*). Routa jäi eläkkeelle työskenneltyään 40 vuoden ajan Joensuun kaupunginteatterissa.

Pukusuunnittelija **Pirjo Valisen** pukuluonnoksia (560 kpl) ja arkistoaineistoa (0,12 hm). Valinen toimi puvustajana ja pukusuunnittelijana **Oulun kaupunginteatterissa** vuosina 1975–2015 ja sen jälkeen freelancerina. Pukusuunnittelija **Marja Uusitalon** suunnittelema pukuja (3 kpl) ja pukuluonnoksia (54 kpl) sekä valokuvia (n. 50 kpl) ja muita arkistoaineistoja (0,7 hm). Lisäksi Uusitalon Ylen kirpputorilta hankkimia, mahdollisesti **Viipurin Teatterista** peräisin olevia pukuja (4 kpl).

Näyttelijöiden **Arvo Lehesmaan** (1901–1973) ja **Aino-Inkeri Notkolan** (1903–1999) valokuvia (555 kpl) ja muistomitali. Näyttelijöinä, ohjaajina ja johtajina toimineiden **Toini** (1897–1969) ja **Väinö** (1892–1952) **Anttilan** sekä heidän tyttärensä, journalisti **Anna-Liisa Anttilan** (1927–2023) valokuvia (n. 880 kpl) ja muita arkistoaineistoja (0,46 hm). Lisäksi maskeerauslaatikko ja kaksi karikatyyriä (tekijänä todennäköisesti Matti Lehtelä, 1906–1971).

H. Kuokkasen peruukkiliike Oy:stä peräisin olevia peruukkeja (10 kpl) ja pukukoruja (2 kpl) sekä valokuvia (87 kpl) ja muuta arkistoaineistoa (0,16 hm). Teatterimuseo haastatteli kokoelmia varten Kuokkasen sukua edustavia **Gunita Piristä** ja **Risto Hakkarasta**, jotka olivat jääneet eläkkeelle.

Kokoelmiin sisällytettiin myös kuvataallenteet Teatterimuseon sirkusnäyttelyä varten toteutetuista haastatteluista (**Kalle Nio**, **Rauli Dahlberg** ja **Onni Toivonen**) sekä taiteilijatapaamisesta (**Anna Kontek**) ja **Stella Polariksen** tapahtuman paneelikeskustelusta.

NÄYTTELYTYÖRYHMÄT VUONNA 2025 AVATUISSA VAIHTUVISSA NÄYTTELYISSÄ

ANNA KONTEK – LUMOTTU TILA

Näyttelysuunnittelu ja kuratointi: Anna Kontek
Videot: Roman Rokicki
Artikkeli: Laura Gröndahl

KEIKALLA – KAJAANIN KAUPUNGINTEATTERIN ALUERYHMÄ ESITTÄÄ

Näyttelysuunnittelu ja kuratointi: Minna Hyvönen

TANSSIELOKUVAT MANEESISSA KESÄLLÄ 2025

Anomalia

Elokuva: KM Taavitsainen
Tanssijat: Maria ”Mimmu” Autio, Heli-Maria Latola, Satu Rinnetmäki
Kuvaaja: Janne Kuronen
Editointi ja äänisuunnittelu: KM Taavitsainen
Rahoitus ja tuotanto: Taavitsainen / Koneen Säätö & Kuronen

Matalapaine – The skin in the wind before the

Ohjaus, kuvaus, leikkaus: Vilma Tihilä
Koreografi, esiintyjä: Kauri Sorvari
Äänisuunnittelu: Ville Kuukka
Värimäärittely: Teemu Kyytinen

HUIMAA! SIRKUKSEN TAIKAA JA TARINOITA

Näyttelykäsikirjoitus: Emma Vainio
Näyttelyarkkitehti: Jyrki Pylväs
Näyttelygraafikko: Jukka Pylväs
Suunnittelutyöryhmä: Sanna Brander, Meri Eerola, Ilona Kemppainen, Milla Kortemaa, Johanna Laakkonen, Päivi Laine, Eeva Mustonen, Heikki Suomi
Rakenteet: Lavasteverstas Graniitti
Valot: Jyrki Pylväs, Heikki Suomi
Kuvatoimitus: Emma Vainio, Päivi Laine, Eeva Mustonen, Mari Ala-Nikkola
Näyttelyesineet: Sanna Brander, Emma Vainio, Kristel Ruutma
Ruotsinnosten kielentarkastus: Janina Öhman
Tulosteet: Grano, AM Digipaino
Julisteiden digitointi: Analogia Finland Oy

MÄÄRÄAIKAISET, FREELANCERIT JA HARJOITTELIJAT 2025

MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖKUNTA

Mari Ala-Nikkola (1.1.–31.12., 12 kk, 20 %; n 2,5 kk, 100 %)

Kristel Ruutma (tuntityöntekijä, 182 tuntia; n 1 kk, 100 %)

Emma Vainio (1.2.–15.6., 2 kk, 100 %)

Aino Kukkonen (1.4.–31.12., 9 kk, 100 %)

Jyrki Pylväs (1.7.–15.10., 3 kk, 100 %)

Jenny Orpana (18.8.–18.11.; 1,5 kk, 100 %)

TYÖHARJOITTELIJAT, OPETUSHARJOITTELIJAT

Julia Ketola (opetusharjoittelija teatteripedagogiikka) Turun AMK:n Taideakatemian teatteri-ilmaisun ohjaajaopiskelija 12.6. Helsinki-päivä ja 20.11. Lapsen oikeuksien päivä.

Veera Räsänen (opetusharjoittelija teatteripedagogiikka) Turun AMK:n Taideakatemian teatteri-ilmaisun ohjaajaopiskelija 12.6. Helsinki-päivä ja 20.11. Lapsen oikeuksien päivä.

Jenny Orpana (korkeakouluharjoittelija, viestinnän tehtävät) Helsingin yliopisto, 18.8.–18.11.2025

TET

Apila Helander 9.–10.1. ja 14.–15.1.

TYÖPAJOISSA JA OPASTUKSISSA TYÖSKENNELLEET

Mari Ala-Nikkola, Siiri Ervasti, Loviisa Grubert, Nooa Kenttä, Julia Ketola, Petra Lumme, Katimari Niskala, Veera Räsänen, Soila Shah, Freia Stenbäck

NÄYTTELYISSÄ TYÖSKENNELLEET

Mari Ala-Nikkola, Astrid Gorschelnic, Loviisa Grubert, Ella Karlsson, Nooa Kenttä, Petra Lumme, Kerttu Nikkilä, Viljami Pakarinen, Petteri Peltola, Veera Repo, Timi Ritvasalo

2026